

медичного страхування); платні медичні послуги, тобто послуги, надання яких пацієнт оплачує за рахунок власних коштів у повному обсязі після надання йому цих послуг; спеціальна медична допомога – це комплекс послуг, фінансування яких здійснюється цільовим призначенням тільки за рахунок бюджетних коштів.

Сучасні тенденції розвитку системи охорони здоров'я потребують державного регулювання та дієвої економічної політики, які в ринкових умовах залежать від потреб держави і населення як користувачів медичних послуг та платників податків. Держава при виборі соціальної політики та розробки моделі організації фінансів охорони здоров'я повинна зважати на особливості медичних послуг, їх місце в системі суспільних благ, на традиції, звички, потреби людей і умови надання медичних послуг.

Використані джерела

1. Бобришева О. В. Ефективний розвиток та функціонування ринку медичних послуг в умовах глобалізації економіки та інтеграційних процесів в охороні здоров'я. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Економіка"*. 2014. Вип. 8-2. С. 12-18.
2. Рижкова Є. Ю. Правові аспекти регламентації контролю якості надання медичних послуг. *Право і суспільство*. № 1-2. 2014. С. 162-167.

Роман ХУДАН

здобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент
кафедри менеджменту, публічного управління
та персоналу ТНЕУ Світлана СКОЧИЛЯС

СПЕЦИФІКА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Глибока системна криза, в якій зараз знаходиться вітчизняна економіка, спричиняє негативний вплив на всі сфери життєдіяльності суспільства, в тому числі і на галузь охорони здоров'я. Галузь охорони здоров'я являє собою сукупність заходів політичного, економічного, правового, соціального, культурного, наукового, медичного, санітарно-гігієнічного та протиепідеміологічного характеру, які спрямовані на збереження й зміцнення фізичного та психічного здоров'я кожної людини, підтримку її активного життя, надання їй медичної допомоги у разі загрози здоров'ю [1, с. 5].

Дискусійною тезою є неминучість кризи в процесі розвитку галузі охорони здоров'я. Адже, виходячи з сутності циклу, жодна організація, жодна сфера чи галузь не можуть розпочати підйом, не пройшовши кризу. В той же

час, практика свідчить, що стадія кризи для певної кількості організацій є останньою стадією їх функціонування як соціально-економічних систем, після якої вони припиняють своє існування. Проблема – чи є криза неминучою в розвитку організації пов'язана з дилемою конструктивного-деструктивного характеру в природі кризи галузі охорони здоров'я.

Така ситуація зумовлює необхідність розробки комплексної державної антикризової стратегії, яка повинна включати в себе рекомендації щодо виходу із кризи всіх сфер і галузей економіки, в тому числі і галузі охорони здоров'я. Головною метою державного антикризового управління галуззю охорони здоров'я повинні стати: удосконалення організації фінансування галузі, підвищення якості та ефективності медичної допомоги, збереження та поліпшення здоров'я населення.

Попри різноманіття конкретних форм організації системи охорони здоров'я, специфіку економічних відносин у цій сфері, можна виокремити кілька параметрів, що відображають її головні економічні характеристики: відносини власності; способи фінансування (отримання ресурсів); механізми стимулювання медичних працівників (виробників медичних послуг) і населення (споживачів послуг) [2]. До основних цілей державного антикризового управління у галузі охорони здоров'я слід віднести: соціальну відповідальність, якісне медичне обслуговування населення, задоволення потреб та забезпечення добробуту співробітників, стабільна прибутковість комерційних організацій.

До функцій антикризового управління галуззю охорони здоров'я слід віднести:

1) інформаційну (виявлення факторів, що впливають на появу кризових ситуацій; розповсюдження досвіду здійснення антикризового управління на основі використання інформаційних технологій; доведення до керівників закладів охорони здоров'я переліку факторів виникнення кризової ситуації);

2) ресурсну (перекваліфікація працівників закладів охорони здоров'я на роботу в умовах кризи; бюджетно-фінансова та грошово-кредитна політика; державні витрати, державні закупівлі та державні позики);

3) інноваційну (інституційні перетворення зовнішнього середовища, які приносять розвитку інноваційної діяльності закладів охорони здоров'я; інноваційні напрямки діяльності закладів охорони здоров'я; стимулювання інноваційної діяльності закладів охорони здоров'я та розвиток трансферу медичних технологій);

4) контрольну (організація постійного моніторингу стану галузі охорони здоров'я; аналіз потенціальних наслідків розвитку кризової ситуації медичної галузі; оцінка ефективності антикризових заходів) [3].

Антикризове управління галуззю охорони здоров'я повинно здійснюватися поетапно і включати: ранній аналіз та діагностика можливого впливу факторів ризику та виявлення симптомів кризових ситуацій в галузі охорони здоров'я; термінове реагування та впровадження запобіжних заходів щодо потенційних кризових ситуацій у діяльності установ у галузі охорони здоров'я; створення системи комунікацій, що відповідають кризовим ситуаціям, подолання опору підлеглих у кризових ситуаціях; розробка заходів щодо подолання кризи у діяльності установ у медичній галузі.

На жаль, держава не може охопити одразу всі аспекти у разі настання кризової ситуації, тому ми пропонуємо вибірковий підхід при виборі необхідних задач та елементів. Це дозволить оперативно справитися з наслідками кризи.

Отже, антикризове управління галуззю охорони здоров'я – це складний та необхідний процес як для окремого суб'єкта, так і для країни в цілому. Антикризові стратегії та заходи повинні постійно вдосконалюватися, доки не призведуть до стабілізації розвитку системи охорони здоров'я.

Використані джерела

1. Ларіна Р. Р., Владзимирський А. В., Балусьва О. В. Державний механізм забезпечення інформатизації системи охорони здоров'я : монографія / під заг. ред. проф. В. В. Дорофійенко. Донецьк : Цифрова типографія, 2008. 252 с.
2. Басва О. В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я : навч. посіб. Київ : Центр учбової лри, 2008. 640 с.
3. Аль Ширафі Мохаммед Авад. Медична галузь як об'єкт антикризового управління. *Торгівля, комерція, підприємництво*. 2015. Вип. 19. С. 152-155.

Віктор ЦАПОК

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – д.н.держ.упр., доц., проф. кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Віталій ТОЛУБ'ЯК

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

У сфері охорони здоров'я України започатковані системні зміни, які включають в себе глобальну зміну принципів фінансування галузі. Реформування системи охорони здоров'я ставить за мету вирішення гострих проблем, зокрема, низької якості та ефективності надання медичних послуг, нецільове використання коштів і, як наслідок, величезні витрати власних